

Henkilökohtainen budjetointi: mitä se on palveluntuottajan näkökulmasta?

Henkilökohtainen budjetointi laajentaa palvelujen käyttäjän mahdollisuuksia ostaa palveluja alueen yrittäjiltä, järjestöiltä ja yhteisöiltä. Henkilökohtaisessa budjetissa (HB) asiakas voi itse valita mitä ja miten hän haluaa järjestää tarvitsemansa palvelut, joihin hänellä eri lakien mukaan on oikeus.

Kaupungin tai sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymän järjestämä palvelu voidaan vaihtaa osittain tai kokonaan henkilökohtaiseksi budjetiksi. Henkilökohtaisen budjetin voi saada jo palvelujen piirissä oleva tai uusi asiakas. Asiakas voi sovitun asiakas- ja budjettisuunnitelman mukaan järjestää palvelut myös aivan uudella tavalla. Idea on, että palveluihin muutoinkin varatut määrärahat asiakas voi käyttää valitsemallaan tavalla.

Palvelut voidaan käytännössä toteuttaa maksusitoumuksin tai palveluseteli- ja ostopalvelujärjestelmiin rekisteröityneiden tuottajien kautta. Joissakin erityistilanteissa asiakkaan tarpeeseen vastataan taloudellisen tuen myöntämällä, jolla asiakas voi maksaa tarvitsemansa tuen, esimerkiksi kun hankitaan yhteisöllistä tai lähiverkoston kautta tukea.

Jotta asiakkaat voivat arvioida heille soveltuvia palveluja, on tarjolla olevat palvelut esiteltävä asiakkaan näkökulmasta ymmärrettävästi. Oma palvelutarjonta olisi hyvä olla asiakkaan löydettävissä esimerkiksi erilaisilla palveluja esittelevillä nettisivuilla. HB voi tarjota palveluntuottajalle myös mahdollisuuden monipuolistaa palvelujen ja tuen valikoimaa asiakkaiden tarpeiden mukaan. Myös erilaisen yhteisöllisen tuen kysyntä voi lisääntyä.

Hanke kehittää yhteistyötä eri pilottien alueella toimivien palveluntuottajien kanssa.

Käytännössä asia etenee pääpiirteissään näin:

- Asiakas hakee palvelua tai tukea kuntansa tai sote-kuntayhtymän toimipisteestä.
- Hän keskustelelee palvelutarpeistaan työntekijän kanssa. Palveluntarpeen arvioinnissa selvitetään millainen tuki ja palvelu asiakkaan tilanteessa on tarpeen. Työntekijä esittelee vaihtoehtoja tuen ja palvelujen järjestämisestä, myös HB-malli vaihtoehtona esitellään.
- Vaihtoehtojen pohjalta asiakas pohtii olisiko henkilökohtainen budjetti hänelle soveltuva malli järjestää tuki ja palvelut, ja laatii mahdollisesti läheistensä kanssa oman ehdotuksensa tarpeisiinsa soveltuvasta tuesta.
- Mikäli päädytään henkilökohtaiseen budjettiin, sovitaan asiakassuunnitelmasta ja työntekijä laskee rahallisen budjetin, jolla asiakas pystyy hankkimaan sovitun tuen ja/tai palvelut. Budjettisumma lasketaan tavallisimmin hyödyntäen olemassa olevien vastaavankaltaisten palvelujen kustannuksia. Jos asiakas vaihtaa jonkin jo käyttämänsä palvelun, niin tämän käytössä olleen palvelun kustannus on laskelman pohjana.

Henkilökohtainen budjetointi

Avain kansalaisuuteen

Tiedote palveluntuottajille
Lokakuu 2017

- Työntekijä tekee asiasta päätöksen ja asiakas hankkii tarvitsemansa palvelut. Asiakas ei yleensä saa rahaa pankkitililleen – tavallisimmin asiakas saa maksusitoumuksen tai palvelusetelin valitsemiinsa palveluihin, tai sovittu tuen tai palvelun antaja saa luvan laskuttaa sote- yksikköä.
- Asiakas on myös sopinut työntekijän kanssa miten henkilökohtaisella budjetilla hankitun tuen ja palvelun toimivuutta seurataan.

Avain kansalaisuuteen - henkilökohtainen budjetointi -hankkeessa tarjotaan sote-yksikön asiakkaille mahdollisuutta kokeilla henkilökohtaista budjetointia. Kuusi sosiaali- ja terveydenhuollon palveluja tuottavaa kuntaa tai kuntayhtymää pilotoivat ja kehittävät henkilökohtaista budjetointia käytännön asiakastyössä: Hämeenlinna, Pori, Tampere, Vantaa, Kainuun sote ja Eksote. Kokeiluissa sovelletaan nykyisiä sosiaali- ja terveydenhuollon eri lakeja.

Hankkeessa on mukana kolme ammattikorkeakoulua: Diakonia-ammattikorkeakoulu, Metropolia Ammattikorkeakoulu ja Saimaan ammattikorkeakoulu.

Lisätietoja hankkeesta ja HB-piloteistamme:

- Hankkeesta www.henkilokohtainenbudjetointi.fi
- Sirkka Rousu, projektipäällikkö, sirkka.rousu@metropolia.fi, puh. 040 7145157
- Pilottien yhteystiedot ja toimintasuunnitelmat löytyvät hankkeen nettisivuilta

Olemme mielellämme yhteistyössä eri palveluntuottajien kanssa!

Sosiaali- ja terveysministeriö rahoittaa hanketta

Kestävä kasvua ja työtä -ohjelma

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

Euroopan unioni
Euroopan sosiaalirahasto